

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	n 3 IIII 2025
Commissie	:	Samenleving
Portefeuillehouder	:	mevrouw A. Gamri (wethouder)
Zaaknummer	:	1314357
Productiedatum	:	13 mei 2025

Onderwerp

Dit betreft een voorstel over de aanvraag van de vangnetuitkering Participatiewet 2024.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 mei 2025

besluit:

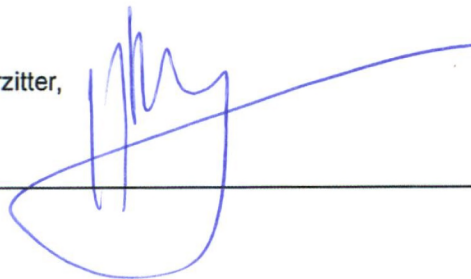
In te stemmen met de verklaring van het college dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie BUIG te komen.

De raad voornoemd, d.d. n 3 IIII 2025

de griffier,

de voorzitter,

2025 000 820

Voorgesteld besluit

In te stemmen met de verklaring van het college dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie BUIG te komen.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Personen die niet genoeg inkomen of vermogen hebben om van te leven en (nog) geen betaald werk kunnen vinden, kunnen een uitkering aanvragen op grond van de Participatiewet. De Participatiewet wordt voor Bloemendaal uitgevoerd door de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ).

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget om de uitkeringen en loonkostensubsidies te kunnen betalen. Dit budget wordt het BUIG-budget genoemd. Bloemendaal heeft over 2024 een tekort op het BUIG-budget ter hoogte van € 376.983. Gemeenten die een tekort hebben op het BUIG-budget kunnen een aanvraag doen voor de 'vangnetuitkering'. Dit bedrag compenseert een deel van het tekort. Voor gemeente Bloemendaal is dit een bedrag van € 55.911.

De aanvraag voor de vangnetuitkering 2024 moet uiterlijk op 15 augustus 2025 zijn ontvangen door de toetsingscommissie. Onderdeel van deze aanvraag is de verklaring van het college dat er maatregelen getroffen zijn om het tekort te reduceren. De raad moet instemmen met deze verklaring. Deze vraag ligt nu aan u voor.

Beoogd effect

Vermindering van het tekort op het BUIG-budget.

Politieke keuzeruimte

Om aanspraak te kunnen maken op de vangnetuitkering is instemming van de raad nodig. Met de instemming geeft de raad aan dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort te reduceren.

Gedachtegang

Argumenten

Financieel wordt er voldaan aan de criteria om een aanvraag te doen voor de vangnetregeling.

Om in aanmerking te komen voor de vangnetregeling moet het tekort aan de volgende financiële voorwaarden voldoen:

- a. over 2024 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan 7,5% van de definitief over dat jaar toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;

→ Het tekort op het BUIG-budget van Bloemendaal 2024 bedraagt € 376.983. Dit is 10,66% van het totale BUIG-budget van gemeente Bloemendaal.

- b. over 2022, 2023 en 2024 moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 7,5%, berekend over alleen de definitief over 2024 toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;

→ Het gecumuleerde tekort over 2022, 2023 en 2024 bedraagt € 1.067.981. Het totaal gecumuleerde tekort van dit bedrag is 30,21% van de definitief toegekende BUIG budget 2024.

Uit onderzoek Stimulansz kwamen geen verbeterpunten op de onderzochte onderdelen

De gemeente Bloemendaal heeft in 2022 de adviesorganisatie Stichting Stimulansz (hierna: Stimulansz) gevraagd om een onafhankelijke analyse uit te voeren naar de oorzaken van het budgettekort voor 2022 in het kader van de vangnetregeling. Voor dit onderzoek heeft Stimulansz gebruikgemaakt van gegevens uit de Benchmark Werk en Inkomen 2022 en van

het CBS. De conclusie van Stimulansz is dat de gemeente Bloemendaal haar zaken op de belangrijkste gebieden goed op orde heeft en in veel gevallen beter presteert dan andere gemeenten. Grote verbetermaatregelen worden dan ook niet noodzakelijk geacht.

Wij achten de analyse van Stimulansz nog steeds actueel en bruikbaar. Voor het analyseren van de oorzaken van het budgettekort in 2024 zijn de resultaten van de benchmark 2024 vergeleken met de benchmark uit 2023 en de analyse van Stimulansz uit 2022 (zie bijlagen voor deze rapportages). In de benchmark van 2024 zijn geen grote verschillen te zien ten opzichte van 2023 en 2022. De verschillen die er wel zijn, zijn over het algemeen positiever, of nagenoeg gelijk aan eerdere jaren. Het gemiddelde instroompercentage is bijvoorbeeld lager in 2024 en het aantal herinstromers is blijvend laag. De conclusies uit de analyse van Stimulansz kunnen daarom ook voor 2024 blijven gelden.

Korte toelichting beleid en werkwijze

Het beleid en de uitvoering zijn gericht op het beperken van de instroom en het bevorderen van de uitstroom. Hiervoor zet de gemeente diverse effectieve instrumenten en projecten in. Ook op het gebied van debiteurenbeleid is de gemeente actief: bij het verlenen van ontheffingen wordt zorgvuldig gehandeld. Daarnaast beschikken cliënten over voorzieningen die hen in staat stellen te participeren of stappen richting de arbeidsmarkt te zetten.

Op basis van de onderzochte onderwerpen ziet Stimulansz dan ook weinig tot geen ruimte voor verdere verbetering in het beleid en de uitvoering. Het advies luidde dan ook om de huidige werkwijze voort te zetten. Toch zijn er per 2024 aanvullende maatregelen genomen die naar verwachting een positief effect zullen hebben: de inzet van een jobcoach voor statushouders en de introductie van een nazorgtraject bij uitstroom naar werk.

Het BUIG-budget is onvoldoende door het verdeelmodel

De BUIG-budgetten van gemeenten met 15.000 tot 40.000 inwoners (waaronder Bloemendaal) worden deels historisch (bijstandsvolume) en deels objectief bepaald door de landelijke overheid. Het model met gedeeltelijk historisch en gedeeltelijk objectief zoals dat geldt voor Bloemendaal, leidt er daarnaast ook toe dat gemeenten pas twee jaar later worden gecompenseerd bij stijgende aantallen in het bijstandsvolume.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de tekorten van de afgelopen jaren weergegeven. Hieruit kan worden opgemaakt dat het tekort op de BUIG niet substantieel toeneemt. In het algemeen geldt wel dat hoe hoger het tekort is op het BUIG-budget, hoe hoger de vangnetuitkering.

	2022	2023	2024
Hoogte van tekort BUIG	€ 357.029	€ 333.970	€ 376.983
Percentage van totale BUIG budget	12,96%	10,56%	10,66%
Hoogte vangnetuitkering	€ 81.461	€ 48.338	€ 55.911

Vanaf 2025 pakt het verdeelmodel waarschijnlijk gunstiger uit voor Bloemendaal omdat het BUIG-budget dan door het Rijk wordt aangepast op basis van de aantallen extra ingestroomde statushouders.

Kanttekeningen

De IASZ doet er alles aan om het tekort op de BUIG zo klein mogelijk te houden en de inwoners in de uitkering zo goed mogelijk te begeleiden naar werk, of als dat niet mogelijk is, naar andere zinvolle activiteiten. De genoemde maatregelen zorgen voor optimalisatie van de werkwijze, maar een groot financieel effect is hier niet van te verwachten. De conclusie van het onderzoek van Stimulansz van 2022 was dat het budgettekort niet lijkt te wijten aan onvolkomenheden in beleid en/of uitvoering maar meer ligt in de gevolgen van het verdeelmodel van het BUIG-budget. Deze conclusie geldt ook voor 2024.

Overwegingen van het college

Het BUIG-budget komt tot stand op basis van een landelijk verdeelmodel en is onder meer afhankelijk van de gemeentegrootte. Het BUIG-budget van gemeenten met 15.000 – 40.000 inwoners (waaronder Bloemendaal) wordt deels historisch en deels 'objectief' (naar inschatting) bepaald. Een tekort is daarom niet altijd te voorkomen. Het college is van mening dat de IASZ er, binnen de mogelijkheden die er zijn, alles aan doet om het tekort zo klein mogelijk te houden. Het budgettekort lijkt niet te wijten aan onvolkomenheden in beleid of uitvoering maar meer aan de gevolgen van het verdeelmodel.

Middelen

De te ontvangen vangnetuitkering bedraagt € 55.911. Met dit bedrag is al rekening gehouden in de jaarrekening 2024.

Participatie

Bij het indienen van het verzoek vangnetregeling moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verklaring moet de instemming hebben van de gemeenteraad.

Communicatie

n.v.t.

Samenwerking (Heemstede)

Beleid en uitvoering van de Participatiewet is belegd bij de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken.

Vervolgproces/evaluatie

Het verzoek voor de vangnetuitkering 2024 moet worden gedaan via een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier (bijlage 1), dat vervolgens via de website van een toetsingscommissie moet worden ingediend. Het formulier moet uiterlijk op 15 augustus 2025 zijn ontvangen door de toetsingscommissie. De toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel, maar geeft geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag.

Bijlagen

1. Aanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet 2024
2. Analyse Stimulansz benchmark 2022 Bloemendaal
3. Benchmark Bloemendaal 2023
4. Benchmark Bloemendaal 2024

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.